

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinio muziejaus direktoriui Antanui Verbickui

Lietuvos dailininkų sąjungos Vilniaus skulptorių sekcijos pirmininkės

skulptorės Aušros Jasiukevičiūtės

Ekspertinis raštas

Kazys Varnas, Lietuvos skulptūros lauke beveik nesutiktas, nežinotas ir neseniai atrastas skulptorius. K. Varnas, gimė 1913 08 23 Veršelių k., Anykščių raj. Mirė 1971 03 01 Anykščiuose. 1947 baigė, LTSR valstybinį dailės institutą, skulptūros specialybę. Parodose dalyvavo nuo 1947. LTSR dailininkų sąjungos narys nuo 1960. Kūrė portretus, figūrines kompozicijas, reljefus.

Gyvenęs sovietmečiu, sudėtingo likimo kūrėjas. Jo palikimas atstovauja sovietiniam laikotarpiui ir tuo metu vyravusiai privalomai monumentalaus realizmo srovei.

Žemo aukščio reljefai, skulptūrų eskizai, portretai, plaketės liudija aukštą meistriškumą, monumentalumą, vertingą estetiką. K. Varnas puikus portretistas. Baigęs Lietuvos TSR dailės institutą, buvęs Lietuvos TSR dailininkų sąjungos nariu buvo tikras skulptorius profesionalas, išmanęs klasikinės skulptūros dėsnius ir principus.

Visas jo palikimas pirmiausia turi istorinę vertę, nes atstovauja savam laikui, liudija to meto žmonių, kraštiečių gyvenimą. Daugiausia lipdęs savo miestelio žmones, jų portretus- sukūrė Anykščiams svarbių gyventojų portretų galeriją.

Kazys Varnas svarbus ir kaip skulptorius profesionalas, mokėsis ir kūręs sudėtingu Lietuvai laikotarpiu. Šių dienų kūrėjams jau nėra žinomi, metodai, principai, kuriuos K. Varnas perėmė iš savo dėstytojų, o ypač iš Lietuvos skulptūrai ir jos mokyklai reikšmingo Lietuvos dailės instituto (dabar VDA) profesoriaus Petro Aleksandravičiaus, kuris buvo ir diplominio darbo „Žvejas traukia tinklus“ vadovu.

Kazio Varno kūrybai būdingas monumentalumas, santūrus realizmas (jaučiama Egipto, senųjų civilizacijų meno įtaka) ir nors kūriniai atlikti ir išlikę gipso medžiagoj (kas irgi yra labai svarbu, stebint, kokiais metodais ir būdais tai atlikta), jie verti būti išsaugoti, kaip svarbūs Lietuvos skulptūros meno raidai ir jos istorijai. Vertingi ir pradiniai plastelino eskizai, kokių Lietuvoje sutikti reta.

Manome kad, palikimas ir visa kūryba ypač svarbi Anykščių miestui, nes gyventa ir kurta būtent šiame mieste, todėl siūlytume išsaugoti šį palikimą, restauruoti, konservuoti ir surasti jam tinkamas ekspozicines ir edukacines erdves.

Aušra Jasiukevičiūtė

2020.03.03

